

การศึกษาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กรุงเทพมหานคร

นางสาวลลนา สาริมาณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-692-6

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012592

i 10293127

A STUDY OF KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING CONCERNING THE
EDUCATIONAL SUPERVISION OF THE INSTITUTIONAL ADMINISTRATORS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL
EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS

Miss Lalana Sariman

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-692-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

โดย นางสาวลลนา สารีมาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอด)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

ชื่อนิติคน นางสาวลลิตา สาริมาณ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 243 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนมาร้อยละ 89.00 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ร้อยละ 86.00

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี มีระยะเวลาดำรง
ตำแหน่งมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชา และประเภทวิชาที่
เปิดสอนมากคือ พาณิชยกรรม

2. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในระดับมาก เรียงตาม
ลำดับดังนี้ คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา
แผนงานโครงการและกิจกรรมทางการนิเทศการศึกษา ความสำคัญ ความจำเป็น และความ

มุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ความหมายของการนิเทศการศึกษา งานนิเทศการศึกษา
บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา เทคนิควิธีการทางการนิเทศการศึกษา
การประเมินผลการนิเทศการศึกษา ทักษะในการนิเทศการศึกษา และหลักการนิเทศการศึกษา
กระบวนการทางการนิเทศการศึกษา

Thesis Title A Study of Knowledge and Understanding Concerning
 the Educational Supervision of the Institutional
 Administrators Under the Jurisdiction of the
 Department of Vocational Education, Bangkok
 Metropolis

Name Miss Lalana Sariman

Thesis Advisor Assistant Professor Valairat Boonswasdi, M.Ed.

Department Educational Administration

Academic Year 1986

ABSTRACT

Purpose of the Research:

To study the knowledge and understanding concerning the educational supervision of the institutional administrators under the jurisdiction of the Department of Vocational Education, Bangkok Metropolitan .

Research Procedures:

The population used in the research consisted of 243 institution administrators.

A set of questionnaire was developed to collect the data concerning the knowledge and understandings about the educational supervision. Eighty-nine percent of the total questionnaire distributed

were returned and; of these eighty-six percent of the questionnaire were completed.

Research Findings:

1. Most of the institutional administrators are between forty-one to fifty years of age with 16 years of experience on their position. Most of them are heads of subject department. The most subject provided to student is commerce.

2. The knowledge and understandings of the educational supervision of the institution administrators was ranked at high level as the following orders; characteristics and qualifications of the supervisors, supervisory personnel, plans projects and activities of educational supervision, the importance and needs and objectives of educational supervision, the definitions of educational supervision, educational supervision tasks, the functions of the supervisors, techniques in supervising, supervision evaluation, skills in supervising, principles of supervision and process of supervision.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วย ความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำท่วงไวย ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สังัด อุทรานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช และอาจารย์ สวัสดิ์ จงกล ที่กรุณาให้ความรู้คำแนะนำผู้วิจัยตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 ท่านที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจแก้ไข เครื่องมือในการวิจัย และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาที่ช่วยตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้ที่ให้กำลังใจช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา คือ พ่อ อา พี่ ๆ และเพื่อน ๆ โดยเฉพาะ คุณภาวิตา ทาญวัฒน์กุล คุณวิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ลัลนา สาริมาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
คำนิยาม	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ลำดับขั้นตอนและการเสนอผลการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	12
ความสำคัญ ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	13
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	15
หลักการของการนิเทศการศึกษา	18
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา	21
คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษา	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการศึกษา	23
งานนิเทศการศึกษา	27
แผนงานโครงการและกิจกรรมทางการนิเทศการศึกษา	29
เทคนิคทางการนิเทศการศึกษา	37
กระบวนการนิเทศการศึกษา	41
ทักษะในการนิเทศการศึกษา	45
การประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	53
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	53
กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การสร้างแบบสอบถาม	54
การทดลองใช้แบบสอบถาม	55
การส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
การวิเคราะห์ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารตามระดับคะแนนความถูกต้อง	65
การวิเคราะห์ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารตามค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	100
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	100
วิธีดำเนินการวิจัย	100
สรุปผลการวิจัย	101
อภิปรายผลการวิจัย	103
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	116
ประวัติผู้เขียน	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน	56
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา	60
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง และประเภทวิชาที่สถานศึกษา เปิดสอน	62
4 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความ เข้าใจใน เรื่องความ หมายของการนิเทศการศึกษา	65
5 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความ เข้าใจใน เรื่องความสำคัญ ความจำเป็น และความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	67
6 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความ เข้าใจใน เรื่องหลักการ นิเทศการศึกษา	70
7 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความ เข้าใจใน เรื่องบุคลากร เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา	73
8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความ เข้าใจใน เรื่องคุณลักษณะ และคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษา	75
9 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความ เข้าใจใน เรื่องบทบาท หน้าที่ของบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความเข้าใจในเรื่อง งานนิเทศการศึกษา	80
11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความเข้าใจในเรื่องแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการนิเทศการศึกษา	82
12 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความเข้าใจในเรื่องเทคนิค ทางการนิเทศการศึกษา	86
13 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความเข้าใจในเรื่องกระบวนการ การนิเทศการศึกษา	90
14 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความเข้าใจในเรื่องทักษะ ในการนิเทศการศึกษา	92
15 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีความเข้าใจในเรื่องการ ประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา	93
16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารในด้าน แนวคิดทางการนิเทศการศึกษา	95
17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารในด้าน บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา	96
18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารในด้าน แนวปฏิบัติและวิธีการ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารในด้านการประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา	98
20	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	99